

REFERAT Klima- og Miljøudvalget 2022-2025 d. 15-08-2023

Mødedato Tirsdag d. 15. august 2023 kl. 08:30

Mødested Udvalgsværelset, Slottet, Nørregade 36

Indholdsfortegnelse

O-sag: Godkendelse af dagsorden.....	3
B-sag: Høring af Indsatsplan for Grundvandsbeskyttelse.....	4
B-sag: Fastlæggelse af udvalgmøder for 2023.....	8
C-sag: Status på Klimahandleplan 2023.....	11
C-sag: Revideret kompetencefordelingsplan.....	26
Lukket: C-sag: Økonomien i den kollektive trafik.....	28
D-sag: Status på Odense Fjord Samarbejdet.....	29
D-sag: Aktuelle sager.....	30

Punkt 1: O-sag: Godkendelse af dagsorden

00.22.00-G01-16-22

Resume

Godkendelse af dagsorden til Klima- og Miljøudvalgsmødet den 15. august 2023.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget godkender dagsordenen.

Punkt 2: B-sag: Høring af Indsatsplan for Grundvandsbeskyttelse

09.08.24-P15-1-22

Resume

Denne sag handler om godkendelse af forslag til Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse 2023 i den lovpligtige 12 ugers offentlige høring.

Kommunen er forpligtet efter vandforsyningslovens §§ 13 og 13 a til at lave en plan for, hvordan grundvandet i indsatsområder skal beskyttes. Indsatsområderne er udpeget af Miljøstyrelsen. Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse 2023 er en samlet plan for hele Odense Kommune og en revision af de tre gældende indsatsplaner, der er besluttet i henholdsvis 2015 og 2016.

Den 15. november 2022 godkendte Klima- og Miljøudvalget niveauet for de retningslinjer og handlinger, der er grundlaget for omfanget af grundvandsbeskyttelsen. Med det besluttede niveau for grundvandsbeskyttelse er der dannet grundlag for en styrket beskyttelse af kommunens kildepladser til indvinding af grundvand til drikkevand. Det besluttede niveau for grundvandsbeskyttelse omfatter ligeledes en beskyttelse af fremtidige kildepladser.

Indsatsplanen for grundvandsbeskyttelse vil blive fremlagt til endelig vedtagelse i byrådet efter de 12 ugers høring.

Effekt

Et sundere Odense

Indsatsplan for Grundvandsbeskyttelse vil understøtte, at der fortsat kan leveres rent drikkevand til forbrugerne. Dermed understøttes sundheden for borgere i Odense Kommune. Flere borgere vil være sunde og trives.

En klima- og miljøvenlig storby

Indsatsplan for Grundvandsbeskyttelse vil understøtte den bæredygtige indvinding af grundvandsressourcen. Dermed understøttes udviklingen af en klima- og miljøvenlig storby. Det vil underbygge, at Odense til stadighed bliver et attraktivt sted at arbejde, bo og leve.

INDSTILLING

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller, at udvalget godkender, at forslag til Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse for Odense Kommune sendes i offentlig høring i 12 uger.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget godkender indstillingen.

Sagsfremstilling

Odense Kommune arbejder med forskellige former for grundvandsbeskyttelse. Målet med denne indsats er, at grundvandet også om 30-60 år vil kunne indvindes til drikkevand uden at skulle gennemgå yderligere rensning end simpel iltning og filtrering.

Der er i 2022 fundet pesticidrester i flere end to ud af tre indvindingsboringer i Odense Kommune. Både Odense Kommune, VandCenter Syd og de almene forbrugerejede vandværker i kommunen ser grundvandsbeskyttelsen frem mod 2050 som en vigtig indsats for fremtidig vandforsyningssikkerhed.

Indsatsplanen for grundvandsbeskyttelse er kommunens redskab til at administrere grundvandsbeskyttende tiltag. Kommunen er efter vandforsyningslovens §§ 13 og 13 a forpligtet til at lave en plan for, hvordan grundvandet i indsatsområder skal beskyttes.

Formål med indsatsplanen er:

- At sikre, at drikkevandsressourcen fremover har en tilfredsstillende kvalitet og mængde, så grundvandsressourcen fortsat kan anvendes til drikkevandsproduktion.
- At sikre vandforsyningsselskabernes mulighed for at få udgifter til grundvandsbeskyttelse, herunder skovrejsning, indregnet som tillæg til den økonomiske ramme for vandforsyningsselskaber omfattet af vandsektorloven.

Odense Kommunes mål med indsatsplanen er:

- At sikre et niveau for grundvandsbeskyttelsen, som tager udgangspunkt i, at drikkevandsforsyningen fortsat baseres på uforurenet grundvand frem for rensning og fortynding.
- At skabe et godt grundlag for, at grundvandsbeskyttelsen så vidt muligt baseres på individuelle, frivillige aftaler mellem vandværker, lodsejere og andre interessenter.

Udpegning af områder

Indsatsplanen skal forholde sig til nitrat, pesticider og andre stoffer, der kan forurene grundvandet, og som er en følge af menneskelig aktivitet. Der er stort politisk råderum for at beslutte, hvad indsatsplanen skal indeholde af indsatser til beskyttelse af grundvandet.

Miljøstyrelsen har undersøgt, hvor godt grundvandet i store dele af Odense Kommune er beskyttet mod forurening. Undersøgelsen har resulteret i en udpegning af områder, hvor grundvandet er sårbart overfor nitrat, benævnt ”Indsatsområder”. I indsatsområder er der ofte behov for en særlig indsats for at beskytte grundvandet. Et kort med indsatsområderne i Odense Kommune kan ses i bilag 1.

I Odense Kommune har vi en større udfordring med pesticider, end vi har med nitrat. Miljøstyrelsen har ikke været i stand til at udpege områder, der er følsomme overfor pesticider. Det skyldes sammensætningen af kommunens undergrund. Da der i stigende grad findes pesticidrester i grundvandsressourcen, vurderer forvaltningen, at de områder, der er følsomme overfor nitrat, også indgår som områder, der er følsomme overfor sprøjtemidler.

Indsatsplanlægning i Odense Kommune

En indsatsplan består af handlinger og retningslinjer, der sammen danner grundlag for beskyttelse af grundvandet. Det er kommunen som myndighed samt VandCenter Syd og de private vandværker, der skal bruge indsatsplanen. Indsatsplanen vil også kunne påvirke andre interessenter såsom nabokommuner, landbrug, gartnerier, og lignende. Udkast til Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse 2023 kan ses [her](#). Den kan også ses som PDF i bilag 1 og 2.

I forbindelse med de indsatsområder, der krydser kommunegrænsen, er Odense Kommune særligt opmærksom på at koordinere samarbejdet med de pågældende nabokommuner.

Der er i forbindelse med udarbejdelsen af planen udpeget et politisk ledet koordinationsforum for grundvandsbeskyttelse bestående af et bredt udvalg af interessenter. Med afsæt i koordinationsforummets deltagere er der afholdt dialogmøder med interessenter og vandværker. Niveauet for retningslinjer og handlinger i indsatsplanens er blevet drøftet ved disse dialogmøder.

På baggrund af drøftelserne er der blevet udarbejdet retningslinjer og handlinger, der danner grundlag for indsatsplanen.

Med budget 2023, der blev vedtaget i Odense Byråd den 12. oktober 2022, fremgår følgende: "Rent vand er afgørende for både mennesker og dyr og bidrager til et velfungerende naturliv. Derfor ønsker forligspartierne, at Klima- og Miljøudvalget i 2023 iværksætter og prioriterer arbejdet med kommunens blå-grønne-struktur og vandkvaliteten i Odense. Forligspartierne pålægger derfor Klima- og Miljøudvalget, inden for rammerne af eksisterende planer og strategier, herunder "Handleplan for Danmarks Grønneste Storby", at arbejde for en endnu højere vandkvalitet i Odenses grundvand, åer, vandløb og fjord. Dette arbejde skal ske i tæt samarbejde med VandCenter Syd."

Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse 2023 understøtter arbejdet for en højere vandkvalitet i Odenses grundvand.

Beskyttelse af fremtidens nye kildepladser

Klima- og Miljøudvalget besluttede den 15. november 2022 niveauet for de handlinger og retningslinjer, der danner grundlag for indsatsplanen. Siden udvalgs mødet har forvaltningen udarbejdet indsatsplanen ud fra det besluttede niveau.

Når indsatsplan for grundvandsbeskyttelse 2023 træder i kraft, bortfalder de gældende indsatsplaner, der er besluttet i henholdsvis 2015 og 2016. Samtlige indsatser fra indsatsplanerne fra 2015 og 2016 videreføres i indsatsplan for grundvandsbeskyttelse 2023 - undtaget er dog indsatser, hvor lovgivningen er ændret.

Der er ligeledes tilføjet retningslinjer og handlinger, der giver mulighed for beskyttelse af fremtidens nye kildepladser, såkaldte perspektivområder. Dermed beskyttes de fremtidige kildepladser (perspektivområder) også mod miljøfremmede stoffer. En sammenlignende oversigt over indsatser i de gamle indsatsplaner og indsatsplan for grundvandsbeskyttelse 2023 kan ses i bilag 3.

Beskyttelsen er udvidet, så visse retningslinjer også gælder for et større areal af indvindingsoplandet (50 års-oplandet). Samtidig vil vandværkerne kunne finansiere indsatser i 50-års-oplandet, såfremt det findes nødvendigt. Herudover gives der mulighed for forbud mod at sprede rester fra biogasanlæg som gødning i det område, hvor grundvandet, der indvindes til drikkevand, findes. Rester fra biogasanlæg tilføres ofte en andel af affald og restprodukter, der ikke stammer direkte fra husdyr eller fra marken. Det betyder, at resterne kan indeholde miljøfremmede stoffer som for eksempel PFAS.

Dette niveau af beskyttelse medfører en bæredygtig og styrket forsyningssikkerhed af rent drikkevand til Odense Kommunes borgere. Dette er vurderet ud fra balancen mellem området for indsatsens betydning og den effektive grundvandsbeskyttelse pr. arealenhed.

Odense er en by i udvikling, og det stigende indbyggerantal og erhvervsvæksten resulterer i et øget forbrug af vand – både nu og i fremtiden. Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse 2023 vil give vandforsyningsselskaberne i Odense Kommune en bedre mulighed for at placere fremtidige boringer i et allerede beskyttet område, der er tæt på eksisterende kildepladser. Dette kan reducere fremtidige omkostninger til nye råvandsledninger.

Økonomi

Denne sag har ingen direkte økonomiske konsekvenser for kommunens kassebeholdning. De af Indsatsplanens retningslinjer og handlinger, der henviser til handlinger eller projekter, som kan indebære en egentlig udgift for kommunen, vil skulle fremlægges til politisk beslutning.

De retningslinjer, der er af konkret betydning for kommunens arealplanlægning, er drøftet med By- og Kulturforvaltningen. Der er i denne forbindelse drøftet særligt tre områder, der kan blive påvirket af de ændrede retningslinjer. Ingen af disse områder forventes at blive byudviklet indenfor planperioden. Et nordligt erhvervsområde kan dog på længere sigt blive udpeget i forbindelse med byudvikling. I forbindelse med indsatsplanens retningslinjer og handlinger vil der til enhver tid skulle laves en konkret vurdering. By- og Kulturforvaltningen er dermed indforstået med udpegningen.

I tilfælde hvor vandværker skal finansiere indsatser, kan dette medføre en stigning i vandprisen. Alle takster skal i den forbindelse godkendes af Odense Kommune.

Skal det enkelte vandværk finansiere indsatsen i eget opland, kan omkostningerne for det enkelte berørte vandværk stige afhængigt af omfanget af indsatserne og vandværkets størrelse. Etableres der et vandsamarbejde til fælles at finansiere indsatserne, vil omkostningerne kunne udlignes mellem de deltagende vandværker.

VandCenter Syd oplyser, at deres takst allerede indeholder opkrævning af 1 krone pr. m³ til grundvandsbeskyttelse. En gennemsnitlig familie i et parcelhus bruger ca. 100 m³ vand om året.

Afhængigt af det kommende beskyttelsesniveau vil det blive nødvendigt for VandCenter Syd at genberegne, om opkrævningen til grundvandsbeskyttelse skal øges. Et foreløbigt skøn over en eventuel øgning af omkostningen vil være mellem 0 og 1 krone.

De private vandværker har som udgangspunkt ikke opkrævet noget tilsvarende, selvom de har muligheden. Muligvis fordi grundvandsbeskyttelse i form af skovrejsning er en stor opgave for de mindre vandforsyninger. Odense Kommune kan påbyde forsyningerne at indgå tværgående samarbejder for at sætte skub på indsatsen.

Hidtil har samarbejdet mellem de private vandforsyninger og Odense Kommune som myndighed imidlertid været dialogbaseret. Forvaltningen anbefaler, at denne praksis fortsætter, da det er forvaltningens opfattelse, at de private forsyninger er ved at løbe opgaven i gang, men dog ikke har de samme ressourcer som VandCenter Syd.

Miljøtilsyn af landbrug og gartnerier er omfattet af de nuværende indsatsplaner for grundvandsbeskyttelse. Tilsyn med landbrug med dyrehold finansieres delvist af ejerne jf. brugerbetalingsbekendtgørelsen. Dette er ikke gældende for tilsyn af gartnerierne eller landbrug med planteavl. Der er tilsynspligt for planteavlsbrug jf. miljøbeskyttelsesloven. I forbindelse med tilsyn med gartnerier er der afsat midler til gartneriindsatsen i en begrænset periode frem til den 1. januar 2024.

Bilag

Bilag 1_indsatsplan for grundvandsbeskyttelse_udkast til høring

Bilag 2_miljøscreening af indsatsplan

Bilag 3_resume af indsatser

Punkt 3: B-sag: Fastlæggelse af udvalgmøder for 2023

00.22.00-G00-1-22

Resume

Denne sag omhandler fastlæggelse af udvalgmøder for 2024.

Mødeplan for de stående udvalg er senest drøftet i Økonomiudvalget den 14. juni 2023, hvor mødeplan for økonomiudvalget blev fastlagt. Mødedatoer for de stående udvalg er udarbejdet i overensstemmelse med disse møder og skal godkendes i udvalget.

Der er ikke lagt op til ændringer i udvalgets mødetidspunkt, som derfor foreslås fortsat at ligge tirsdage fra kl. 8.30-12.30.

I forlængelse af ovenstående kan Klima- og Miljøudvalget til hver en tid beslutte at afholde ekstra møder på andre dage, hvor udvalget fx kan tage "ud af huset" i forbindelse med sager til drøftelse/forberedelse eller sager til orientering.

Klima- og Miljøforvaltningen foreslår, at Klima- og Miljøudvalget i 2024 afholder nedenfor nævnte møder. Er intet andet nævnt, er der tale om udvalgmøder, som afholdes om tirsdagen kl. 8.30.

Den 16. januar 2023.

Den 6. februar 2023.

(Vinterferie)

Den 27. februar 2023.

Den 12. marts 2023.

(Påske)

Den 9. april 2023.

Den 23. april 2023.

Den 14. maj 2023.

Den 28. maj 2023.

Den 11. juni 2023.

Den 25. juni 2023.

(Sommerferie)

Den 13. august 2023.

Den 27. august 2023.

Den 24. september 2023.

Den 8. oktober 2023.

(Efterårsferie)

Den 29. oktober 2023.

Den 12. november 2023.

Den 26. november 2023.

Den 10. december 2023.

(Juleferie)

For at skabe det bedste overblik er der til sagen vedhæftet en kalender for første og andet halvår af 2024, der udover ovenstående foreslåede udvalgmøder også indeholder de vedtagne datoer for økonomiudvalgmøder, byrådsmøder, kvartalsmøder mv.

Effekt

Sagens karakter gør, at det ikke er relevant at vurdere effektskabende konsekvenser for Odensemålene.

INDSTILLING

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller, at udvalget godkender forslag til udvalgsmøder for 2024.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget godkender indstillingen.

Sagsfremstilling

Der henvises til sagsresuméet.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens sagsbehandling.

Bilag

Mødekalender-2024 - 1. halvår.docx

Mødekalender-2024 - 2. halvår.docx

Punkt 4: C-sag: Status på Klimahandleplan 2023

00.16.02-P15-1-22

Resume

Denne sag handler om en halvårlig status på initiativerne i Klimahandleplan 2023.

I denne sag får Klima- og Miljøudvalget status på alle initiativerne i Klimahandleplan 2023. På den baggrund kan Klima- og Miljøudvalget drøfte, om dette giver anledning til ændringer i prioriteringen af midlerne til initiativerne.

INDSTILLING

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter, om sagen giver anledning til ændringer i de prioriterede midler fremadrettet.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget drøftede sagen.

Sagsfremstilling

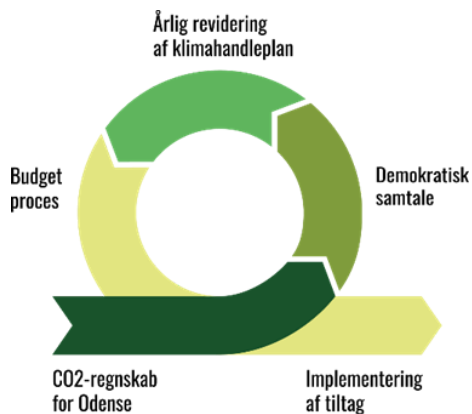
Statussagen er et element i det vedtagne årshjul for Klimahandleplan 2023, så Klima- og Miljøudvalget er orienteret om fremdriften i initiativerne i klimahandleplanen.

Årshjul for Klimahandleplan 2023

Som en del af arbejdet med klimahandleplanen er det besluttet, at klimahandleplanen revideres årligt. Processen for udviklingen af klimahandleplanen er beskrevet gennem et konkret årshjul. Denne sag er en del af årshjulet, hvor Klima- og Miljøudvalget orienteres om status på de igangsatte initiativer i klimahandleplanen.

Klima- og Miljøforvaltningen planlægger følgende årshjul for Klimahandleplanen fremadrettet:

- Januar: Halvårlig statussag for Klima- og Miljøudvalget.
- Maj: Klimaregnskab og opdateret 2030 prognose for CO₂-udledning i Odense.
- Maj-juni: Demokratisk samtale.
- Juni-august: Revidering af klimahandleplan.
- August: Halvårlig statussag for Klima- og Miljøudvalget.
- August/september: Vedtagelse af Klimahandleplan.
- September: Budgetproces.
- Oktober: Revidering af klimahandleplan
- Januar-december: Implementering af tiltag.

Figur: Årshjul for Klimahandleplan 2023.

Status og proces for klimaregnskab

Den 18. april 2023 blev udvalget præsenteret for Klimaregnskab 2022 og en opdateret prognose for 2030. Regnskabet er udarbejdet af konsulentbureauet Viegand & Maagøe og baseret på de nyeste tilgængelige data pr. 1. april 2023.

I 2022 var den samlede udledning på 1.148.000 tons CO₂. Dette er en stigning på 50.000 tons fra statusregnskab 2020.

Den nye prognose for Odenses CO₂-udledning viser, at udledningen i 2030 forventes at være på ca. 471.000 ton, hvilket er mindre end de 502.000 tons, som var den forventede udledning i sidste prognose.

OMRÅDE	2022 - KLIMAREGNSKAB		2030 - PROGNOSE	
	CO ₂ I TON	ANDEL	CO ₂ I TON	ANDEL
ENERGI	798.000	69 %	176.000	37 %
TRANSPORT	260.000	23 %	217.000	46 %
LANDBRUG	48.000	4 %	44.000	9 %
ØVRIGE SEKTORER	42.000	3 %	34.000	7 %
SAMLET	1.148.000	100 %	471.000	100 %

Figur: Klimaregnskab 2022 og 2030-prognosen.

Fremover forventer forvaltningen at kunne offentliggøre et klimaregnskab i maj måned.

Status på initiativer i Klimahandleplan 2023

Med denne sag gives en kort orientering om status på alle igangsatte initiativer i Klimahandleplan 2023.

Hovedretning	Initiativ	Status	Hovedretning	Initiativ	Status
Klimavenlig energi	CO2-fangst	■	Odense Kommune som virksomhed	Omstilling til grøn transport	■
	Vedvarende energi i Odense	■		Reduceret klimaaftryk i kommunens drift	■
	Udfasning af olie- og gasfyr	■		Energioptimering af kommunens bygninger	■
	Energi-besparelser og -effektiviseringer	■		Grønne udbud og indkøb	■
	Klimavenlig by- og byggeri	■	Klimavenlig adfærd	Cirkulært Odense	■
	Udsortering og genanvendelse af plast	■		Formidling og visualisering af et klimaneutralt Odense	■
Bæredygtig mobilitet	En ny grøn mobilitetsplan for Odense	■	Partnerskaber	Udvikling af partnerskabsmodel	■
	Kollektiv trafik skal være reelt alternativ til bilen	■		Borgerklimaråd	■
	40% elbiler i Odense	■	Strategisk samarbejde med børn- og ungeområdet	■	
	Klimaneutral logistik i Odense	■	Strategisk samarbejde med sundhedsområdet	■	
	Mere aktive og grønne transportvaner	■			
	Lavere hastigheder på vejene i Odense	■			
Et grønt Odense	Mere skov i Odense	■			
	Udtagning af lavbundsjord	■			
	Ålegræs i Odense Fjord	■			
	Partnerskab med landbruget	■			

■ Er i gang
 ■ Afventer
 ■ Udfordringer for igangsættelse

Tabel: Status på initiativer i Klimahandleplan 2023.

1.1 CO2-fangst

CO2-fangst er en grundsten i ambitionen om at blive klimaneutral i 2030 og en af de helt centrale indsatser i Klimahandleplan 2023. CO2-fangst er derfor også en indsats, som Fjernvarme Fyn arbejder intenst på frem mod 2030. Fjernvarme Fyn forventer inden 2030 samlet set at kunne indfange ca. 340.000 ton CO2 fra produktionsanlægget i Odense.

Aktuelt arbejdes der med analyser af konkrete løsninger på Fortums anlæg til behandling af farligt affald i Nyborg og på Fjernvarme Fyns affalds- og biomassebaserede kraftvarmeanlæg i Odense. Den igangværende analyse vil danne grundlag for det videre arbejde med CO2-fangst i Odense. Det er forventningen, at analysen vil være klar ultimo 2023, hvorefter der skal træffes beslutning om det videre arbejde med CO2-fangst. Denne beslutning bliver et vigtigt skridt på vejen mod klimaneutralitet i Odense i 2020.

1.2 Vedvarende energi

Der er etableret en projektgruppe på tværs af Klima-og Miljøforvaltningen og By-og Kulturforvaltningen og ansat en projektleder i Klima-og Miljøforvaltningen fra den 1. juni 2023. Klima-og Miljøudvalget og By-og Kulturudvalget skal i efteråret 2023 drøfte ambitionsniveau og tidsplan for udbygning af vedvarende energi. Der skal i den forbindelse udarbejdes en sektorplan, der redegør for Odense Kommunes ambitionsniveau for vedvarende energi og de arealer, hvor der er potentiale, for opsætning af vedvarende energiproduktion.

Eksterne rådgivere arbejder på at kortlægge potentialet for landvind og solenergi og identificere mulige arealer i Odense Kommune. Derudover har forvaltningen undersøgt status for udbygningen af vedvarende energi i andre kommuner og har løbende dialog med interessenter og forsyningsselskaber for at vurdere mulighederne inden for vedvarende energi.

1.3 Udfasning af olie-og gasfyr

Ved sidste status den 7. marts 2023 var der 241 gasinstallationer i Odense Kommune. Ifølge oversigter fra Evida er der nu 210 gasinstallationer tilbage. Heraf har 21 allerede anmodet om afkobling. Af de 210 installationer er 118 private boliger, 84 installationer er erhverv og industri og de sidste otte er forsyning.

De fleste gasinstallationer har allerede mulighed for at blive tilsluttet fjernvarme eller er omfattet af kommende fjernvarmeprojekter.

Opgørelser fra BBR viser, at der er 920 olieforbrugere i Odense Kommune. 247 af disse har mulighed for at blive tilkoblet fjernvarme, mens 673 ligger udenfor forsyningsområdet. 469 af installationerne er private forbrugere. Opgørelser over de sidste 10 måneder viser samtidig, at der er en klar nedadgående tendens for installationer i private boliger, hvorimod det stiger for erhverv.

Forvaltningen planlægger i samarbejde med Sparenergi at afholde et borgermøde til september om varmepumper og tilskud hertil. Her er det planen at invitere de borgere, der stadig fyrer med olie og gas.

1.4 Energibesparelser og -effektiviseringer

Sammen med Sparenergi planlægger forvaltningen at afholde tre borgermøder om energibesparelser og renoveringer efter sommerferien 2023. På møderne vil energikonsulenter rådgive deltagerne i, hvordan de kan opnå besparelser via ændrede vaner og energirenoveringer.

1.5 Klimavenlig byudvikling og byggeri

Ambitionen og principperne i initiativerne indgår i samarbejdet omkring såvel Bystrategi 2023 samt Kommuneplan 2024-2032. Herved bliver perspektiverne fra initiativet en del af kommunens samlede planhierarki. By-og Kulturudvalget drøftede desuden delprojektet 1000 klimavenlige boliger på udvalgsrådet den 7. juni 2023.

Byudvikling i By-og Kulturforvaltningen har desuden fået godkendt en ansøgning om 400.000 kr. i støtte til udviklingen af en bygherreguide via Plan22+, som er en femårig indsats fra Plan- og Landdistriktsstyrelsen og Realdania. Guiden skal understøtte dialogen med investorer, udviklere og bygherrer, når der sættes et øget fokus på klimavenlig byudvikling og byggeri. Guiden tænkes lanceret som en del af Kommuneplan 2024-2036.

1.6 Udsortering og genanvendelse af plast

Der er etableret en projektgruppe og en styregruppe med deltagelse af Klima-og Miljøforvaltningen, Syddansk universitet (SDU), Odense Renovation og Fjernvarme Fyn, som arbejder med initiativet.

På udvalgsrådet den 21. februar 2023 besluttede udvalget at ansøge om et Ph.d.-projekt i samarbejde med SDU Climate Cluster, Odense Renovation og Fjernvarme Fyn. Projektet har til formål at se nærmere på scenarier og udpege løsninger i forhold til udsortering og genanvendelse af plast i Odense. Ansøgningen er nu godkendt, og det forventes, at den Ph.d.-studerende starter den 1. oktober 2023.

Den 28. marts 2023 godkendte udvalget forvaltningens indstilling om at investere i en analyse af affaldsstrømme i kommunen. Analysen skal gøre forvaltningen klogere på hvor meget plast, der er i restaffaldet fra erhverv og hvor meget af dette, der sendes til forbrænding. Analysen danner baggrund for både ph.d.-projektet og for projektgruppens videre arbejde med at øge udsortering og genanvendelse af plast. Forvaltningen er i dialog med en ekstern rådgiver, som skal udføre analysen, og den forventes at være klar i efteråret 2023.

2.1 Ny grøn mobilitetsplan

Efter en længere proces med udbud, parallelopdrag og en omfattende demokratisk samtale med byen, blev der fredag den 9. juni 2023 indgået et politisk forlig på tværs af hele byrådet om en ny grøn mobilitetsplan. Forliget indeholder seks fokusområder: hastighed, kollektiv trafik, non road, klimavenlige byområder, elektrificering og parkering samt samkørsel og delebiler.

Forliget er afsættet for forvaltningens arbejde hen over efteråret og næste år med at gennemføre en række åbningstræk, eksperimenter og i sidste ende en teknisk handleplan, der skal være færdig inden udgangen af 2024.

Implementering af Grøn mobilitetsplan bliver en omfattende opgave for forvaltningen, da grøn mobilitetsplan indeholder 60 åbningstræk og eksperimenter, som skal påbegyndes i 2023 og 2024. Forvaltningen forventer derfor, at der udover behovet for tilførsel af nye ressourcer til grøn mobilitetsplan gennem aftalen ligeledes skal omprioriteres ressourcer fra nogle af de igangværende initiativer i Klimahandleplan 2023 til at løfte denne opgave.

2.2 Kollektiv trafik skal være et reelt alternativ til bilen

Ekstraordinære forhold har præget økonomien for den kollektive trafik både i Odense og i hele landet. Samtidigt er Odense i en opstartsperiode med et helt nyt kollektivt transportsystem med en letbane og en omlægning af busruterne. Bybusserne har hertil også et lavere passagertal end forventet, hvilket er en generel tendens på tværs af landet. Alt det tilsammen betyder, at økonomien for den kollektive trafik har været udfordret økonomisk i 2022 og 2023. Det er samtidig en udvikling, der forventes at fortsætte ind i 2024, hvor der aktuelt forventes et underskud på ca. 42,5 mio. kr.

På den baggrund og på bestilling fra byrådet har der i 2023 pågået et intenst arbejde med at sikre en samlet plan for genopretning af økonomien i bybusserne. En samlet plan for genopretning af økonomien i bybusserne vil blive forelagt til politisk behandling hurtigst muligt. På baggrund af denne plan vil der blive arbejdet med at implementere de besluttede tilpasninger for den kollektive transport og samtidig sikre, at den kollektive trafik i Odense er en attraktiv løsning for byens borgere.

Initiativet om kollektiv trafik som et alternativ til bilen er et af fokusområderne i Grøn Mobilitetsplan.

2.3 Flere elbiler i Odense

Med grøn mobilitetsplan har et samlet byråd vedtaget en række initiativer, som skal understøtte målet om minimum 40% elbiler i Odense senest i 2030. Et af initiativerne er en ny grøn parkeringsstrategi og en række åbningstræk, som giver forlomme og fordele til elbiler. Flere af disse åbningstræk og eksperimenter igangsættes i efteråret 2023 og i 2024.

Klima- og Miljøforvaltningen har på baggrund af beslutning i Odense Byråd den 28. september 2022 i samarbejde med BDO gennemført en indledende analyse af mulighederne for at etablere et borgerenergifællesskab i Odense. Området er behæftet med stor usikkerhed og kompleksitet, og derfor har forvaltningen anbefalet Klima- og Miljøudvalget, at der arbejdes videre med en markedsorienteret strategi. Strategien vil blive præsenteret for udvalget i efteråret 2023.

2.4 Klimaneutral logistik i Odense

Klima- og Miljøforvaltningen er i gang med at indsamle erfaring og viden om lignende initiativer i ind- og udland. Forvaltningen har afventet vedtagelsen af grøn mobilitetsplan, før der igangsættes konkrete handlinger under initiativet.

2.5 Mere aktive og grønne transportvaner

Initiativet består af seks delprojekter, hvoraf status fremgår nedenfor.

Nabofællesskaber og samskabelse om grønne og aktive transportvaner

Klima- og Miljøforvaltningen har indgået aftale med Deltager Danmark om uddannelse af medarbejdere i metoder til at skabe lokalt engagement og fællesskab. Medarbejdere er blevet trænet i disse metoder og har fået sparring og rådgivning undervejs.

Der har været dialog med en række borgere og foreninger i forskellige områder i byen, som har vist interesse for at deltage i grønne prøvehandlinger. Erfaring viser, at det centrale er først at have kontakten til interesserede og derefter lade deres engagement være bestemmende for det videre arbejde.

Det er forvaltningens vurderingen, at grøn transport tematisk står stærkere i sammenhæng med øvrige initiativer, hvor Odense Kommune også arbejder med lokale fællesskaber og adfærdsændringer, herunder fx Cirkulær Økonomi. Den bredere tilgang giver et væsentligt bedre udgangspunkt i den indledende dialog med borgerne og giver forvaltningen mulighed for bedre at følge borgernes interesser og engagement.

Erfaringerne fra forsøg i Paarup og Højby viser, at det tager lang tid og kræver mange ressourcer at starte denne type initiativer op. Det er endnu ikke lykkedes gennem denne tilgang at se en effekt på ændring af transportadfærden i de to lokalområder. Forvaltningen anbefaler derfor, at den nuværende tilgang ændres, så initiativet fremadrettet kobles helt tæt sammen med udviklingen af åbningstræk og eksperimenter, som igangsættes i regi af grøn mobilitetsplan.

Arbejdspladser

I foråret 2023 blev der udarbejdet en grøn mobilitetscertificering til virksomheder. Certificeringen bygger ovenpå den allerede eksisterende certificering fra Cyklisternes By-projektet. Den nye grønne mobilitetscertificering indeholder flere forskellige muligheder for grøn og aktiv transport i forbindelse med arbejde.

I juni til august testes certificeringen i samarbejde med tre udvalgte virksomheder. Planen for projektet er at certificere 50 virksomheder inden 2025.

De certificerede virksomheder indgår i et grønt mobilitetsnetværk, hvorigennem det er muligt at deltage i forskellige klimaaktiviteter fra Klima- & Miljøforvaltningen fx 'Vi kører Grønt'-kampagnen, der kører årligt til efteråret. Certificeringen giver en god indledende dialog med virksomhederne, hvorigennem forvaltningen kan starte et tættere samarbejde om grønnere transportadfærd.

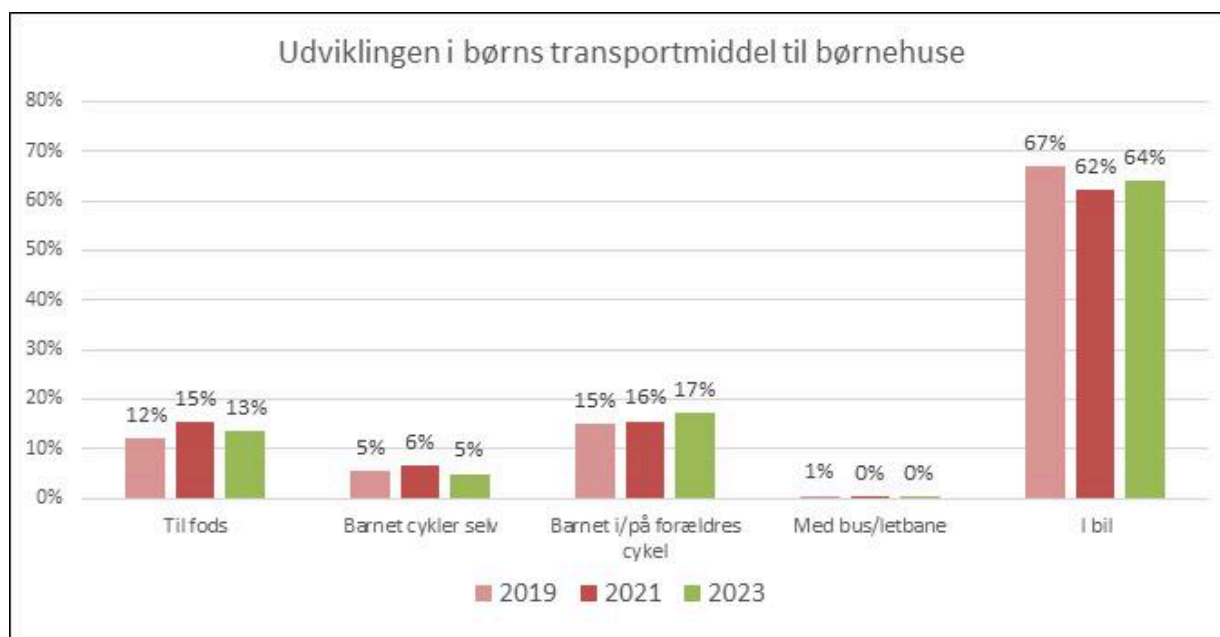
Uddannelser

I juni 2023 er ungdomsuddannelser og erhvervsuddannelser blevet kontaktet, og der er hermed startet en dialog om klimaaktiviteter og projekter, der sætter fokus på transport og klimavenlig adfærd.

I efteråret 2023 gennemføres dialogmøder med uddannelserne, og der igangsættes lokale projekter og samarbejder på de enkelte uddannelsessteder.

Cykelleg

I foråret 2023 er der foretaget en kortlægning af børns transportvaner til børnehuse i Odense for at sikre viden om børnefamiliers transportvaner og tendenser. Kortlægningen af børns transportvaner i børnehuse i Odense foretages hvert 2. år og er tidligere blevet udført i 2019 og 2021. Undersøgelsen for 2023 omfatter 70 ud af 153 børnehuse i Odense. Udviklingen viser, at andelen af børn, der bliver transporteret til børnehuse på cykel, er steget med 2% siden 2019 og 1% siden 2021. Andelen af børn, der transporteres i bil, er faldet med 3% siden 2019, men er dog steget med 2% siden 2021. I alt transporteres 64% af børnene i bil, og dermed er bilen fortsat det foretrukne valg af transportmiddel for børn i Odenses børnehuse.

Figur: Udviklingen i valget af transportmiddel for børn i Odenses børnehuse

Som et led i at vende tendensen til at vælge bilen som transportmiddel har forvaltningen i juni gennemført kampagnen "Rap i Trafikken", hvor børn og forældre tilskyndes til at benytte aktiv transport til børnehuse. I alt har 42 børnehuse og 2238 børn og deres forældre været eksponeret for kampagnen, hvoraf 50% har deltaget aktivt.

I forbindelse med kampagnen er børnehuse også blevet tilbudt besøg af cykellegsinstruktører. I alt har 968 børn fra 35 forskellige børnehuse haft besøg af cykellegsinstruktører og lavet cykelleg i forbindelse med "Rap i trafikken" i maj og juni.

Der er kommet mange positive tilbagemeldinger fra lederne af børnehuse, som synes, det er en sjov og engagerende måde at starte en samtale med forældre om, at børn tidligt kan lære at gå og cykle til fx børnehave og få de første erfaringer i trafikken.

Test af nye vaner – udlån af elcykler og ladcykler

Klima- og Miljøforvaltningen har en flåde af cykler bestående af fire el-ladcykler og ni elcykler. Det er planlagt, at der indkøbes seks ekstra elcykler, da der er stor efterspørgsel på at teste cyklerne som et alternativ til den fossile bil i hverdagen.

Siden opstart af projektet i januar 2023 har der været 43 borgere igennem projektet. Der er en venteliste på 132 borgere, og ventelisten stiger løbende. Der indhentes data på borgernes transportadfærd før og efter udlån cyklerne. Det forventes, at der fra efteråret kan måles en effekt af projektet. Denne effekt vil blive præsenteret for udvalget, når den foreligger.

Elbiler

Delprojektet er ikke påbegyndt, men fordelene ved at køre i elbil fremhæves i andre sammenhænge, fx i forbindelse med events om Familiens Klimatopmøde (initiativ 5.3).

2.6 Lavere hastigheder på vejene i Odense

Der er etableret en projektgruppe på tværs af By- og Kulturforvaltningen og Klima- og Miljøforvaltningen, som arbejder med initiativet.

Odense Kommune er med i Transportministeriets forsøgsordning med sænkning af hastigheder til 40 km/t udvalgte steder. Der er i dag store begrænsninger på, hvilken hastighed en kommune må skilte med, og det giver udfordringer i forhold til udbredelsen af initiativet. Forsøgskommunerne er i dialog med relevante myndigheder om udfordringerne. Arbejdsgruppen har igangsat analyser af mulighederne for lavere hastigheder herunder trafiktællinger og hastighedsmålinger på udvalgte strækninger og boligområder i Odense. Der er mulighed for at benytte argumentet om højt støjniveau til at reducere hastighederne på større veje.

På baggrund af analysen vil arbejdsgruppen kigge på udvalgte veje og boligområder, hvor lavere hastighed kan igangsættes.

Det politiske forlig om grøn mobilitetsplan (indsats 2.1) indeholder en række tiltag, som sigter på markante hastighedsnedsættelser på en stor del af kommunens vejnet, herunder også på mere trafikerede veje. I forbindelse med Grøn Mobilitetsplan planlægges hastighedssænkning som åbningstræk på en række konkrete veje i efteråret 2023. Den endelige planlægning med hastighedssænkning på resterende veje skal ske i forbindelse med den tekniske handleplan, der er bestilt i forliget om grøn mobilitetsplan, der blandt andet definerer de konkrete vejstrækninger på baggrund af faglige anbefalinger. Dette er en omfattende opgave. Arbejdet med udviklingen af den tekniske handleplan påbegyndes i efteråret 2023 og skal ligge klar ultimo 2024.

3.1 Mere skov i Odense

Klima- og Miljøudvalget har den 28. marts 2023 frigivet 9,8 mio. kr. til realisering af skov- og naturprojekter. Klima- og Miljøforvaltningen vil i dialog med relevante interessenter afsøge muligheder for partnerskaber og ekstern finansiering. For skov- og naturprojekter er det muligt at opnå 20-90% ekstern finansiering.

Klima- og Miljøudvalget drøftede den 20. juni 2023 potentielle projektområder for ny skov og natur og mulige samarbejdspartnere.

Der er etableret samarbejde med VandCenter Syd og Fjernvarme Fyn om et skovprojekt i Odense Nord. Plantning af skoven afventer, at VandCenter Syd færdiggør udlægning af overskudsjord fra natur- og vandprojektet ved Everenden. Plantning forventes at ske i efteråret 2023 eller foråret 2024.

Klima- og Miljøforvaltningen er desuden i dialog med Naturstyrelsen Fyn, VandCenter Syd og et privat vandværk om mulighederne for yderligere statslig skovrejsning i Odense. Forvaltningen har været i dialog med de første lodsejere vedrørende mulighederne for at opkøbe arealer med henblik på skovrejsning.

By- og Kulturforvaltningen har med input fra Klima- og Miljøforvaltningen undersøgt mulighederne for at rejse erstatningsskov i Odense. By- og Kulturforvaltningen vurderer, at Odense Kommune ikke har velegnede samlede arealer, hvor kommunen og private kan rejse erstatningsskov. Hvis der ikke findes en løsning på dette, vil fremtidig erstatningsskov blive rejst i andre kommuner.

3.2 Udtagning af lavbundsjord

Barrierer for tre igangværende vådområder er identificeret, og der arbejdes fortsat for færdigetablering af disse tre områder. Det forventes, at vådområderne samlet vil udgøre ca. 89 hektar.

Derudover er der via statslige screeningsværktøjer udvalgt et antal nye områder, der sendes til nærmere kvalifikation hos ekstern rådgiver. Når den statslige ansøgningsordning åbnes igen i andet halvår 2023, forventes det at ansøge ca. tre nye vådområder.

3.3 Ålegræs i Odense Fjord

Odense Kommune er en del af Odense Fjord Samarbejdet, der består af flere fynske kommuner, virksomheder og forsyningsselskaber omkring Odense Fjord, landbrugsorganisationer, SDU og grønne organisationer. Formålet er i fællesskab at arbejde for at forbedre tilstanden i Odense Fjord.

Odense Byråd afsatte den 27. april 2022 midler til et pilotprojekt med ålegræs i Odense Fjord, samt bidrag til en oplandsanalyse i forhold til Odense Fjord. Både pilotprojektet og oplandsanalysen er igangsat og medfinansieres i samarbejde med Odense Fjord Samarbejdet og de øvrige fynske kommuner, der har opland eller del i Odense Fjord.

Pilotprojekt om ålegræs

Odense Fjord Samarbejdet har gennemført udplantning af ålegræs på 13 lokaliteter i Odense Fjord. Status i efteråret 2022 var, at der er tab af ålegræsskud på langt de fleste stationer.

På syv stationer er alle skud tabt, mens der fortsat er skud tilbage på seks stationer. Der er kun én station, som på nuværende tidspunkt har udviklet flere skud end udgangspunktet. To stationer viser, at de efter et initialt tab nu gennem længere tid er i tilvækst.

Miljøtilstandsvurdering tager udgangspunkt i målinger af iltsvind, samt næringsstoffkoncentration (kvælstof og fosfor) på 20 stationer rundt omkring i Odense Fjord. De foreløbige målinger viser store udsving, både på lokationer og over tid. De planlagte målinger afsluttes i sommeren 2023, og en endelig rapport forventes i efteråret 2023.

Oplandsanalyse

En oplandsmodel er et forskningsmæssigt værktøj, som har til formål at beskrive vand- og næringsstoftransport fra marker og punktkilder ud til fjorden. Når modellen er færdig, vil den kunne bruges til at forudsige effekten af fx flere vådområder, ændret dyrkningspraksis eller forbedret rensning af spildevand. Det vil selvsagt styrke organisationen i valget af fremgangsmåder.

Denne oplandsmodel er under opsætning, og der er lavet nye afgrødesædskifter som input til modellen. Næste skridt er at få lagt punktkilder ind i modellen. Modellen forventes opstillet og kalibreret inden sommer 2023 og klar til at køre scenarier efter sommer. Således følger arbejdet den udstukne plan, hvor oplandsanalysen forventes færdig i 2. halvår af 2023 og vil blive forelagt udvalget.

Kystvandråd

Odense Kommune har herudover i samarbejde med parterne i Odense Fjord Samarbejdet fået tildelt midler til oprettelse af et kystvandråd for Odense Fjord. Kystvandrådet har til formål med lokal viden og i samarbejde med anerkendte eksperter at udarbejde forslag til opfyldelse af EU's vandrammedirektiv. Kystvandrådet leverer sine forslag ved udgangen af 2023.

3.4 Partnerskab med landbruget

Partnerskab med landbruget omhandler etableringen af partnerskaber med landbruget på Fyn i samarbejde med de øvrige fynske kommuner.

Teknisk Direktør Forum har for nylig nedsat en arbejdsgruppe omkring udvikling af en fælles fynsk aftale med landbrugets organisationer.

4.1 Omstilling til grøn transport

Initiativet om omstilling til grøn transport indeholder fire delindsatser.

Omstilling af kommunens vognpark og Bæredygtig transportpolitik

Der er for nylig nedsat en styregruppe på tværs af alle forvaltninger, der skal udarbejde en plan for udfasning af fossildrevne biler i kommunens vognpark senest ved udgangen af 2024 samt udarbejdelse af en bæredygtig transportpolitik.

Udfasning af fossile brændsler i indkøbt transport

Odense Kommune samarbejder løbende med bl.a. FynBus om en større omstilling af den kollektive transport i Odense. Herudover står Odense i 2027 overfor et større udbud omkring busdriften i Odense Kommune, hvor der oplagt kan sættes yderligere krav omkring klimavenlig transport.

Samordnet varelevering og krav til transport af tjenesteydelser

Borgmesterforvaltningen har gennem en længere periode kørt et pilotprojekt med henblik på at kortlægge mulighederne for samordnet varelevering til Odense Kommunes lokationer. Forsøget har overordnet set vist begrænsede økonomiske og

klimamæssige gevinster samt administrative udfordringer. Klima- og Miljøudvalget vil få en særskilt afrapportering på dette forsøg i andet halvår af 2023.

4.2 Reduceret aftryk i kommunens drift

Indsatsen med at reducere klimaftrykket i kommunens egen drift består af tre delprojekter: Affaldssortering, Genbrug af materialer og varer, samt Klimavenlige madvaner.

Affaldssortering på alle kommunens lokationer

Udbud for varekøbet af sorteringsløsninger er offentliggjort med tilbudsfrist den 6. juli 2023. Sorteringsløsningerne udbydes i tre delaftaler. Udrulning af løsningerne forløber fra slutningen af 2023. For at skabe de bedste forudsætninger for sorteringsindsatsen hos forskelligartede målgrupper, vil alle afdelinger modtage håndgribelige kommunikationsredskaber udarbejdet i tværfagligt samarbejde.

Klimavenlige madvaner

Alle kommunens personalecaféer har det Økologiske Spisemærke i sølv, og både Phønix og Rådhuset er godt på vej til guld. Samtidig er det et mål, at alle caféerne når op på minimum 80% økologi i 2023, som en del af projekt Vende på tallerkenen, et 1-årigt projekt støttet af Fonden for økologisk landbrug.

Personalecaféerne har et mål på minimum 20% flere bælgfrugter i maden. Samtidig skrues der ned for mængden af kød, som erstattes af bælgfrugter og grøntsager. I 2023 er mængden af fersk kød reduceret med 30% set i forhold til samme tidspunkt i 2022. Som en del af projektet Vende på tallerkenen kommer alle medarbejdere i caféerne på en række workshops i 2023, hvor de får viden, inspiration og praktisk erfaring med at lave lækker, velsmagende mad med bælgfrugter.

I Byens Køkken har man fokus på madspild via projektet Kål på Madspild. Fx bages ender fra rugbrød i nyt rugbrød og rester af persillesovs bages væk i madbrød. Der anvendes frugt og grønt i sæson og rødt kød er nu maksimalt på menuen én gang om ugen. Byens Køkken har det økologiske spisemærke i sølv og arbejder fortsat på at øge økologiprocenten.

Genbrug af forskellige materialer og varer

Klima- og Miljøforvaltningen har i samarbejde med Borgmesterforvaltningen, By- og Kulturforvaltningen og Beskæftigelses- og Socialforvaltningen i den afsluttende fase i forhold til at udvikle en model for øget kommunalt genbrug og upcycling af kommunens egne møbler. Arbejdet forventes at munde ud i en politisk sag til byrådet efter sommerferien 2023.

4.3 Energioptimering af kommunens bygninger

Som følge af energikrisen har Odense Kommune iværksat en række initiativer for at spare på energien. Opgørelsen for oktober 2022 – marts 2023 viser en samlet energibesparelse på 8% i el-forbrug og 10% i fjernvarmeforbrug i kommunale ejendomme. Den realiserede energibesparelse er større, end hvad man forventede af de iværksatte tiltag.

By- og kulturudvalget behandlede den 21. juni 2023 udvalgets budgetbidrag til budget 2024. Heri var “En samlet fremadrettet plan for Odense Kommunes håndtering af energikrisen”. Planen består af en række tiltag, der kan reducere

kommunens energiforbrug og bidrage til at undgå eller reducere merforbrug på energiområdet.

I forbindelse med behandlingen besluttede udvalget, at tiltag vedrørende medarbejdernes adfærd, slukning af trådløst netværk i otte timer i døgnet, slukning af skærme samt færre multifunktionsmaskiner skal gøres permanente. Reduktion af facadebelysning gøres permanent på de steder, hvor det ikke har negative konsekvenser i form af hærværk eller utryghed. Alle øvrige tiltag blev afskaffet.

4.4 Grønne udbud og indkøb

Odense Kommune har udarbejdet en Indkøbs- og Udbudspolitik gældende for 2023-27. Politikken skal bl.a. bidrage til at reducere kommunens forbrug med 10% på udvalgte indkøbsområder, øge graden af genbrug med 10% samt generelt reducere CO₂-udledningen i kommunens indkøb.

Odense Kommune arbejder kontinuerligt med at reducere klimaafttrykket i kommunens indkøb og er senest i nationale CO₂-rapporter, udarbejdet af SKI, Energistyrelsen og Erhvervsstyrelsen, blevet kåret som den kommune med lavest CO₂-aftryk pr. indbygger. Et vigtigt element heri er et ansvarligt og nøjsomt forbrug.

Borgmesterforvaltningen er desuden i dialog med By-og Kulturforvaltningen og Klima-og Miljøforvaltningen omkring hvilke krav, der kan stilles i forbindelse med byggeri og anlæg.

5.1 Cirkulært Odense

I Cirkulært Odense arbejder forvaltningen med opstart af tre delprojekter, hvoraf status fremgår nedenfor.

Model for cirkulær økonomi i Odenses bydele

Forvaltningen arrangerede sammen med Odense Renovation en workshop i april 2023 med deltagelse af over 50 personer fra mere end 20 odenseanske aktører. Workshoppen mandede ud i, at deltagerne etablerede et nyt netværk med fokus på genbrug, reparation, upcycling og deleløsninger. Første møde i det nye netværk var den 20. juni 2023, hvor fokus var på at finde konkrete aktiviteter, som netværket vil lave sammen indenfor genbrug, upcycling mm.

Istandsættelse af efterladte cykler

Projektet har fokus på genbrug og upcycling gennem istandsættelse af efterladte cykler til efterfølgende udlejning/salg. Projektet har desuden en social vinkel i forhold til inddragelse af personer med svag tilknytning til arbejdsmarkedet eller ansættelse af lærlinge/praktikanter. Opgaven med at istandsætte de efterladte cykler skal løftes af en ekstern aktør og blev sendt i offentligt udbud den 21. april 2023. Der er afholdt dialogmøder med de fem aktører, der har tilkendegivet deres interesse, og der var frist for skriftlige bud på opgaven den 30. juni 2023. Ud fra disse bud vil forvaltningen i august vælge én aktør til at udføre opgaven med forventet opstart af projektet til efteråret 2023

Fremme genbrugeligt emballage og produkter

I samarbejde med Odense Renovation planlægger forvaltningen et arrangement for aktører i Odense, såsom caféer, koncertsteder, shopping centre, uddannelsesinstitutioner m.fl. Med oplæg fra eksterne aktører, pitches fra genbrugsvirksomheder og mulighed for gensidig dialog og erfaringsudveksling lægger arrangementet op til, at aktører i Odense bevæger sig ét skridt tættere på at erstatte deres engangsprodukter med genbrugelige produkter.

Udover ovenstående delprojekter arbejder forvaltningen som del af Cirkulært Odense med genbrug af møbler internt i Odense Kommune som virksomhed. Dette er beskrevet under initiativ 4.2.

Fremadrettet opstartes desuden en proces med henblik på at lave et roadmap for tiden frem mod 2030. I den forbindelse afdækkes snitflader til den øvrige indsats under klimahandleplanen, og det besluttet hvilke yderligere projekter, der skal sættes i gang indenfor cirkulær økonomi i Odense.

5.2 Formidling og visualisering af et klimaneutralt Odense

Odense Byråd frigav den 28. september 2022 samlet 1,0 mio. kr. til initiativet med fokus på en målrettet, positiv og inddragende kommunikationsindsats, hvor information om konkrete initiativer og events kan formidles til borgere, virksomheder og andre interessenter.

Forvaltningen har indsamlet tilbud på forskellige løsninger og har i juni 2023 indgået en kontrakt med et eksternt bureau omkring et antal korte videoer, der skal formidle klimahandleplanen, og motivere Odenses borgere til at deltage i den grønne omstilling.

5.3 Familiens Klimatopmøde

Projektet indeholder et omfattende IT-værktøj, der har til formål at inspirere til adfærdsændringer gennem dokumenterede CO₂-reduktioner. Det er samtidig et system, som kræver en væsentlig indsats af deltagerne. Derfor har der i løbet af foråret og sommeren 2023 været afholdt en del arrangementer rundt omkring i Odense på skoler, arbejdspladser og i lokalområder.

Pr. 12. juni 2023 har 223 familier bestående af 282 voksne og 229 børn oprettet sig i det digitale redskab. I redskabet kan man indtaste gamle vaner og nye vaner og sammenligne CO₂-udledningen derfra. Deltagernes gamle vaner havde en anslået udledning på samlet 503 tons CO₂. Med de nye vaner, som deltagerne har registreret, har de reduceret deres samlede anslåede udledning med 26% til 369 tons CO₂.

Den foreløbige konklusion og erfaring er, at det er arrangementerne, der får deltagerne til at bruge det digitale redskab. Konceptet er for komplekst til, at odenseanerne selv finder vej igennem redskabet. Der er brug for vejledning og dialog med fagpersoner undervejs. Planen er derfor, at der skal afholdes flere arrangementer i løbet af efteråret, så målet om at nå 1000 familier indfries. Der er foreløbigt aftalt arrangementer med Tarup Bibliotek og Odense Katedralskole i september 2023 og det forventes, at der laves flere aftaler til gennemførelse i efteråret.

Vanebrud for Klimaet blev afviklet den 3. juni 2023 på Flakhaven, Albani Torv og Platanpladsen. Til arrangementet kunne besøgende få konkret viden og inspiration til handlinger, som kan hjælpe klimaet. Af aktører deltog Klima- og Miljøforvaltningen, Repair Café Odense, BRONX, DRIVEN SDU, Cyklistforbundet, Odense Letbane, FynBus og Odense Renovation. Der var stor interesse fra besøgende på dagen, og tilbagemeldingen fra aktørerne er, at de gerne vil deltage igen. Forvaltningen planlægger derfor at gentage arrangementet til efteråret.

5.4 Bilfri Zoner omkring skoler i Odense

Initiativet omkring bilfri zoner omkring skoler i Odense har flere formål. Dels skal det bidrage til at reducere CO₂-udledningen gennem mindre biltrafik. Dels skal det højne trafikikkerheden omkring skolerne, og dels skal det styrke elevernes indlæring, at flere går eller cykler til skole.

Igangsættelsen af initiativet afventer etablering af samarbejde med de konkrete skoler omkring udarbejdelse af de specifikke løsninger for den enkelte skole.

Initiativet indgår ligeledes i grøn mobilitetsplan, men under nyt navn ”fodgænger- og cykelzoner omkring skoler”. I grøn mobilitetsplan fremgår det, at forvaltningen i 2023 som åbningstræk skal etablere fodgænger- og cykelzoner omkring seks skoler: Dalumskolen, Ejerslykkeskolen, Hunderupskolen, Risingskolen, Sct. Hans skole og Søhuskolen.

Fodgænger- og cykelzonerne skal etableres med forskellige størrelser og metoder med henblik på at indsamle erfaringer inden fodgænger- og cykelzoner efterfølgende udbredes til alle øvrige skoler i Odense Kommune.

6.1 Udvikling af partnerskabsmodel

Odense Klimapartnerskab er et partnerskab med byens virksomheder, forsyningsselskaber, SDU og kommunen. Formålet er at samle byen om det fælles mål at opnå klimaneutralitet senest i 2030. Partnerskabet blev stiftet i juni 2022 af 11 grundlæggere, og partnerskabet er pt. under udvidelse. Odense Klimapartnerskab blev en forening på stiftende generalforsamling den 26. april 2023.

Kort efter offentliggjorde partnerskabet, at man køber journalistikken fra Fyens Stiftstidendes nystartede klimaredaktion fri. Klimaredaktionen vil med næsten daglige artikler få en afgørende rolle i forhold til at skabe demokratisk samtale om klimaforandringerne, samt deling af viden og inspiration.

Ud over klimaredaktionen arbejder Odense Klimapartnerskab med fem andre aktiviteter, som er:

1. REBOOT, Nationalt bæredygtighedsevent i Odense første gang i november.
2. Odenseklimapartnerskab.dk med overblik på grøn omstilling i Odense.
3. Netværk om grøn omstilling for byens virksomheder.
4. Klimaambassadør-uddannelse på SDU for virksomhedernes medarbejdere.
5. Mobilitetspartnerskab, som har fokus på at gøre virksomhedernes parkeringspladser med ladestandere tilgængelige for offentligheden udenfor arbejdstiden.

6.2 Borgerklimaråd

Klima- og Miljøforvaltningen etablerede det første borgerklimaråd i 2022, og rådet afleverede 11 anbefalinger om en god hverdag med grønne transportvaner til byrådet ved et arrangement på rådhuset den 15. marts 2023. Temaerne var byens indretning, forhold for cyklister, kollektiv transport samt billetsystemer og køreplaner.

Anbefalingerne udgjorde sammen med de tre rådgiverforslag og den øvrige inddragelse af borgere og erhvervsliv grundlaget for arbejdet med en ny grøn mobilitetsplan.

Forvaltningen vil på et senere tidspunkt fremlægge forslag til et emne for et nyt borgerklimaråd.

6.3 Strategisk samarbejde med børn-og ungeområdet

Initiativet har flere forskellige formål. Dels er det afgørende, at byens børn og unge har en forståelse for, hvilke udfordringer Odense står overfor. Dels skal byens børn og unge have mulighed for at være med til at forme, hvordan Odense bliver klimaneutral. Initiativet igangsættes i 2023.

6.4 Strategisk samarbejde med sundhedsområdet

Initiativet har flere forskellige formål. Der er i den forbindelse væsentlige potentialer i at udvikle initiativer, der både skaber en mere klimavenlig by og samtidig gør odenseanerne sundere. Initiativet igangsættes i 2023.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Punkt 5: C-sag: Revideret kompetencefordelingsplan

00.01.00-A21-8-21

Resume

Denne sag handler om Klima- og Miljøudvalgets kompetencefordelingsplan.

På mødet den 27. september 2022 drøftede Klima- og Miljøudvalget processen for en revidering af Klima- og Miljøudvalgets kompetenceplan for 2022-2025. På mødet gav udvalget udtryk for ønske om at revidere kompetencefordelingsplanen i forlængelse af, at udvalget var blevet introduceret til de nye ansvarsområder, som blev overflyttet fra By- og Kulturudvalget den 1. september 2022.

Introduktionen til udvalgets ansvarsområder er nu afsluttet, og derfor skal udvalget i denne sag drøfte den fremtidige kompetencefordelingsplan.

INDSTILLING

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter kompetencefordelingsplanen, herunder særligt beløbsgrænse i forbindelse med eksterne ansøgninger.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget drøftede sagen.

Sagsfremstilling

Formålet med kompetencefordelingsplanen er at folde styrelsesvedtægtens overskrifter ud og i hovedtræk synliggøre og beskrive, hvilke sager Klima- og Miljøudvalget træffer beslutning om, og hvilke sager udvalget delegerer til forvaltningen eller til rådmanden.

Kompetencefordelingsplanen kan på den måde fungere som en slags "vejviser" både for udvalg og forvaltning. Det er vigtigt at bemærke, at kompetencefordelingsplanen ikke er udtømmende.

Klima- og Miljøudvalget besluttede på mødet den 1. februar 2022 udvalgets nuværende kompetencefordelingsplan.

På mødet den 27. september 2022 drøftede udvalget desuden processen for en revidering af kompetencefordelingsplanen. Her udtrykte udvalget ønsket om at revidere kompetencefordelingsplanen i forlængelse af introduktionen til udvalgets ansvarsområder.

Introduktionen til udvalgets ansvarsområder er nu afsluttet. Derfor skal udvalget nu drøfte en revidering af kompetencefordelingsplanen.

Drøftelse af beløbsgrænse i forbindelse med eksterne ansøgninger

Klima- og Miljøudvalgets nuværende kompetencefordelingsplan definerer, at udvalget skal godkende alle eksterne ansøgninger over 50.000 kr. Dette gælder uanset graden af medfinansiering.

Denne beløbsgrænse har i flere tilfælde vist sig at være en udfordring, da forvaltningen oplever henvendelser fra eksterne samarbejdspartnere, hvor der er et ønske om at ansøge puljer eller fonde med kort ansøgningsfrist.

Klima- og Miljøudvalget bedes derfor drøfte, hvornår udvalget ønsker at træffe afgørelse vedrørende eksterne ansøgninger til statslige puljer, fonde, mv, herunder hvilket råderum der ønskes overladt til forvaltningens kompetence.

Yderligere information vedrørende retningslinjer i forbindelse med ansøgninger

Der findes ingen generelle regler eller lovgivning i forhold til, hvem der skal træffe afgørelse i forbindelse med ansøgning af eksterne midler. I forhold til de konkrete puljer, fonde mv. kan der være specifikke krav, der tilsiger, at en ansøgning skal være godkendt politisk.

I Odense Kommune er det alene Beskæftigelses- og Socialudvalgets, der har udspecificeret ansøgning af eksterne midler i kompetencefordelingsplanen. I Beskæftigelses- og Socialudvalget kompetencefordelingsplan gælder det, at forvaltningen har kompetencen til at ansøge om eksterne midler (statslige puljer, fonde, mv.) til hel eller delvis finansiering af projekter, som har en beløbsgrænse under 500.000 kr. Beskæftigelse- og Socialforvaltningen forelægger i forlængelse af dette en orientering af ansøgninger til hel eller delvis finansiering til Beskæftigelses- og Socialudvalget.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning.

Punkt 6: Lukket: C-sag: Økonomien i den kollektive trafik

13.05.16-G01-57-22

Punkt 7: D-sag: Status på Odense Fjord Samarbejdet

09.05.00-A08-1-23

Resume

Denne sag handler om Odense Fjord Samarbejdet og genopretningen af naturen i Odense Fjord.

Odense Fjords er noget af den vigtigste natur, der findes på Fyn. Men naturtilstand i Odense Fjord har også gennem en årrække været stærkt udfordret. Derfor er en række offentlige og private aktører i 2021 gået sammen i et partnerskab, der har til formål at bringe fjorden i god økologisk tilstand på en bæredygtig måde for både miljø og erhverv.

Den 22. juni 2022 besluttede Odense Byråd at bidrage med finansiering til igangsætning af to projekter i regi af Odense Fjord Samarbejdet. Centrovic – den fynske landboforening og de tre øvrige kommuner i samarbejdet bidrog ligeledes med finansiering hertil.

Projekterne indeholder udplantning af ålegræs i Odense Fjord, samt en oplandsanalyse der skal give et bedre vidensgrundlag omkring fjordens pres-faktorer fra oplandet på tværs af kommunerne.

På mødet får Klima- og Miljøudvalget en status på Odense Fjord Samarbejdets arbejde og de foreløbige resultater de to projekter.

Beslutning

Orientering givet.

Punkt 8: D-sag: Aktuelle sager

00.22.00-G01-16-22

Resume

Orientering om aktuelle sager.

Beslutning

Orientering givet.